

Врз основа на членот 36, став 1, точка 15 од Законот за локална самоуправа („Службен весник на РМ“ бр.5/02), Советот на Општина Кочани на седницата одржана на ---.12.2020 година, донесе

ЛОКАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН за еднакви можности на жените и мажите за 2021 година

I

ВОВЕД

Рамноправноста меѓу половите е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија која се заснова на целосно признавање и промовирање на еднаквите можности на жените и мажите, како неизоставен предуслов за одржлив развој, уживање на човековите права и практикување на демократските вредности.

Законот за еднакви можности на мажите и жените има за цел да го промовира концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот како процес на отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите.

Со овој Закон изречно се забранува дискриминацијата како „секое разликување, искористување или ограничување врз основа на пол што го загрозува или оневозможува остварувањето или заштитата на човековите права и слободи“ како во јавниот така и во приватниот сектор, и тоа во областите на вработувањето и трудот, образованието, социјалната сигурност, културата и спортот.

Отсуството на дискриминација, како директна, така и индиректна, согласно Законот за еднакви можности на мажите и жените обезбедува „еднаков третман“ меѓу половите. „Воведување еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални

потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој“ согласно Законот, значи обезбедување „еднакви можности за мажите и жените“.

Мерки за остварување на принципот на еднакви можности

Во насока на остварување на принципот на еднакви можности за мажите и жените, Законот предвидува две групи мерки: основни и посебни. Посебните мерки се важни, затоа што се усвојуваат и од страна на единиците на локалната самоуправа.

Основните мерки повеќе се во сферата на нормирањето и планирањето, а посебните мерки повеќе се однесуваат на воспоставувањето односно **заживувањето на принципот на еднакви можности** на мажите и жените преку отстранување на објективните пречки за неговата реализација, односно елиминирање на условите кои генерираат дискриминација по основ на пол.

Согласно Законот ова треба да се реализира, пред сè, преку три вида мерки.

- 1. Позитивните мерки** се однесуваат на воспоставување еднаква застапеност на мажите и жените во јавниот и политичкиот живот на државата и во тој правец предвидуваат приоритет на соодветниот пол сè до воспоставувањето еднакво учество на мажите и жените. Ваквата мерка се однесува на сите нивоа на власт, вклучувајќи ја и локалната, сите јавни установи и служби, политичките функции, комисии и одбори.
- 2. Охрабрувачките мерки** предвидуваат различни активности кои треба да ги поттикнат слободите и напорите за елиминирање на нееднаквата застапеност, односно нееднаквиот третман.
- 3. Програмските мерки** се насочени кон подигање на свеста со цел да се поттикне воведувањето и унапредувањето на принципот на еднакви можности на мажите и жените.

Единиците на локалната самоуправа се обврзани согласно Законот да го почитуваат принципот на еднакви можности на жените и мажите и да усвојуваат мерки и да преземаат активности кои се потребни за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите.

Задачи за спроведување на пропишаните законски мерки

1. Согласно членот 18 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, единиците на локалната самоуправа се должни да прибираат, евидентираат и обработуваат статистички податоци и овие податоци да ги прикажуваат според полова припадност.

Прибраните статистички податоци се база на родовите анализи кои претставуваат следен чекор што претходи на градењето политики и преземањето соодветни програмски мерки во делот на родовата еднаквост.

Во рамките на своите надлежности и поле на дејствување, Општина Кочани е должна да преземе позитивни мерки за унапредување на родовата рамноправност и воспоставување на еднакви можности кои ќе бидат оправдани и засновани на анализи за статусот на жените и мажите.

2. Воведување на родовата перспектива во програмите, стратегиите и останатите документи што ги разгледува и усвојува Советот на Општина Кочани

Родова перспектива е гледиште кон родовите разлики, потреби и интереси во дадена област односно активност. Воведувањето на родовата перспектива во политиките и програмите (gender mainstreaming) е важен концепт кога станува збор за еднаквите можности на жените и мажите.

Тоа претставува интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики – притоа, имајќи го предвид промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу жените и мажите. Тоа значи, проценка на тоа како политиките влијаат врз животот и местото на жената и мажот.

Според тоа, потребно е детектирање на областите каде што недостасуваат одредби од родов аспект во одлуките, заклучоците, програмите, плановите, со кои би се унапредила родовата рамноправност и би се воспоставиле еднаквите можности на девојчињата и момчињата, жените и мажите.

Ова значи дека Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Советот на Општина Кочани да биде централно тело на локално ниво со надлежности во однос на воспоставувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите. Другите комисии при Советот на Општина Кочани е потребно да бараат мислење од оваа Комисија за материјалите кои

уредуваат или обработуваат прашања од значење за остварувањето на принципот на еднакви можности пред да ги достават до Советот на Општина Кочани на разгледување, утврдување, односно донесување.

3. Јакнење на соработката на координаторите и Комисијата за еднакви можности со субјектите одговорни за усвојување и спроведување на мерките за воспоставување на еднакви можности

Запознавањето со политиките за родова рамноправност претставува начин на комуникација и воспоставување соработка меѓу координаторите за еднакви можности во единиците на локалната самоуправа и Секторот за еднакви можности во Министерството за труд и социјална политика.

Потребата од дијалог помеѓу релевантните актери е неопходна за да се осигура слично ниво на работа и политики. Координативниот механизам помеѓу локалните координатори е неопходен. Тој е важен заради информираноста на координаторите за меѓусебните дејствувања на локално ниво – веќе е оформена платформа на која координаторите даваат препораки за потребните промени во политиките и законите, коишто произлегуваат од редовното известување. Неопходна е и редовна и континуирана координација меѓу ресорното министерство и координаторите од единиците на локалната самоуправа заради потребата од поддршка во обликувањето на политиките и мерките на општините во областа на родовата еднаквост.

Спроведувањето на активностите за унапредување на принципот на еднакви можности значи вклучување и јакнење на соработката со другите партнери: синдикалните организации, здруженијата на работодавачи и невладиниот сектор.

Соработката со народниот правобранител која е во рамките на уставните и законските овластувања и може да се реализира согласно неговата законски утврдена надлежност да се грижи за остварување на принципот на еднакви можности на жените и мажите и да обезбеди заштита кога нечие право е одземено или ограничено од орган или организација пред која е надлежен да постапува.

4. Родово одговорно буџетирање преку проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*

Општина Кочани во 2017 година потпиша меморандум за соработка со UN Women за реализација на проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*. Проектот продолжува да се реализира и во 2021 година.

Главната цел на проектот е да придонесе кон имплементација на обврските за остварување на родовата еднаквост и претставува продолжение на досегашните напори и постигнувања во насока на интегрирањето на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите. Проектот ги подобрува капацитетите на родовата машинерија и го подобрува степенот на познавање и имплементација на родово одговорното буџетирање.

Активности и финансиски импликации:

Активностите од областа на родовата рамноправност се реализираат од посебна буџетска програма ЦО.

Р.бр.	Активност	Време на реализација	Носители и соработници	Буџет	Индикатори за успешност
1.	Водење родово разделена статистика за вработените во општинските институции и по одредени состојби и проблематики	Континуирано во текот на целата година	- Општина Кочани - Други институции - Граѓански сектор	Нема финансиски импликации	Родово разделени статистички податоци за општинските институции како база за родови анализи и развојни индикатори
2.	Активности и мерки за воспоставување еднакви можности во услови на здравствена криза	Во период на пандемијата	- Општина Кочани - граѓански организации	60 000 ден.	Поддршка на засегнати целни групи во борбата против Ковид-19

3.	Основни систематски прегледи со анализи за превентивно откривање на болести кај жените и мажите (за социјално ранливите категории во Кочани)	Во текот на целата календарска година	Општина Кочани	8.000 ден.	Рано откривање на тешки болести кај жените и мажите; Јакнење на свеста за здравствената превентива
4.	Поддршка на граѓански организации во кампањи, одбележување јубилеи, празници и други хуманитарни активности	Во текот на целата календарска година	Општина Кочани	70 000 ден.	Јакнење на свеста за одредени здравствени и општествени состојби и поттикнување на активност за надминување на неповолностите
5.	Поддршка на жени и мажи, лица во социјален ризик и лица со пречки во развојот	Во текот на целата календарска година	Општина Кочани	120 000 ден.	Подобрување на социјалната рамноправност и инклузија;
6.	Активности и обуки за внесување на родовата перспектива во локалната средина - културни настани, промоции, концерти, предавања и др. (во услови на пандемија, според здравствени протоколи)	Во текот на целата календарска година	UN Women Општина Кочани	20 000 ден.	Реализирани обуки за јакнење на капацитетите на КЕМ и на Советот на Општина Кочани за воведување на родовата перспектива и родово одговорно буџетирање
7.	Спроведување на други видови законски мерки за воспоставување еднакви можности на жените и мажите	Во текот на целата календарска година	Општина Кочани	30 000 ден.	Реализација на целите и задачите произлезени од ЗЕМ
				Вкупно: 308 000 денари	

II

Локалниот акциски план влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен гласник на Општина Кочани“.

Бр.09-----
---.12.2020 година
К о ч а н и

Претседател
на Советот на Општина Кочани,
Томе Солевски